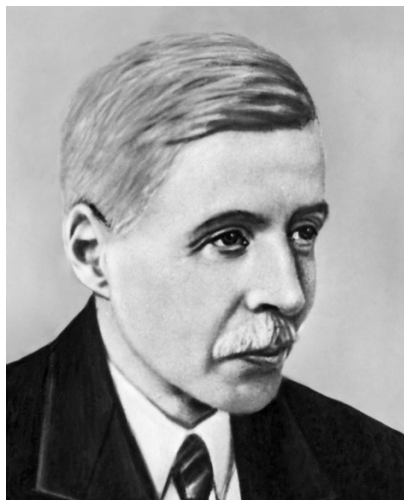

КОЧЕРГА́ Іван Антонович (24. 09(06. 10). 1881, с. Носівка, нині місто Черніг. обл. — 29. 12. 1952, Київ) — драматург, критик. Заслужений діяч мистецтв УРСР (1950). Закін. юрид. факультет Університету св. Володимира у Києві (1903). Відтоді — чиновник у черніг. контрол. палаті. Від 1904 публікував рец. у черніг. пресі. Як письменник дебютував драм. казкою «Песня в бокале» (1910; поставл. 1926 у театрі «Березіль», Харків), де поєднав поет. мрію і дотепну іронію, патетику романтич. легенди і колоритність побут. епізодів. Від 1914 — у Житомирі, де працював ревізором Робітн.-селян. інспекції, згодом — літ. ред. у г. «Робітник», «Радянська Волинь». У комедії «Фея гіркого мигдалю» (1926; поставл. того ж року в театрі Одес. держдрами) романтизовано і водночас правдиво К. зобразив укр. минувшину. Засобом для осмислення й образ. відтворення вічних проблем людського існування у драмах «Алмазне жорно» (1927) і «Свіччине весілля» (1930) є змалювання соц. антагонізмів. К. прагнув показати життя склад. і розмаїтим, тож герої його ранніх творів — особистості неодномірні та суперечливі. Коло твор. проблем — природа люд. взаємин, любов і ненависть, вірність і зрада тощо. Драми «Натура і культура», «Марко в пеклі» (обидві — 1928), «Навчила доля — де шлях до волі», «Про що жито співає» (обидві

— 1929), «Ліза чекає погоди», «Павук у колгоспі» (обидві — 1931), «Сусанна» (1936), «Ім'я», «Істина» (обидві — 1937), «Вибір» (1938), «Нічна тривога», «Чаша» (обидві — 1942) та ін. містять майстерно відтвор. реалії відповід. доби, важливі думки про духовні засади суспільства. Від 1934 мешкав у Києві, де займався громад., критико-публіцист. та твор. роботою. П'єса «Майстри часу» (1933) — гармон. поєднання драм. і комед. сцен. На поч. 2-ї світової війни евакуюов. до Уфи (нині Башкортостан, РФ), де редагував г. «Литература и искусство». 1944 повернувся у Київ. Ідеї драм. поеми «Ярослав Мудрий» («Українська література», 1944, № 12; поставл. 1946 у Харків. укр. драм. театрі ім. Т. Шевченка; Сталін. премія, 1947) — єдність Русі, істор. і держ. життєспроможність сх.-слов'ян. народів, значення їхньої культури — осмислено у контексті проблем, які постали перед нашим суспільством у післявоєн. період відродження України. Поема «Пророк» (1948, опубл. 1961; поставл. 1961 у Київ. укр. драм. театрі ім. І.Франка) присвяч. Т. Шевченку. Автор низки статей із теорії драми.

Основні твори

Твори: У 3 т. 1956; Радість мистецтва. 1973; Твори. 1976 (усі – Київ).

Рекомендована література

1. Адельгейм Є. Два драматурги. К., 1938;
2. Старинкевич Є. Драматургія Івана Кочерги. Х., 1947;
3. Андріанова Н. Іван Кочерга. К., 1963;
4. Кузякіна Н. Драматург Іван Кочерга. К., 1968;
5. Брюховецький В. Іван Кочерга // Кочерга І. Драматичні твори. К., 1989;
6. Голубєва З. Співець краси людської // Кочерга І. П'єси. К., 1990;
7. Матющенко А. Романтик у лабетах залізної доби. Шлях драматурга Івана Кочерги до його шедеврів «Свіччине весілля» та «Майстри часу» // Дивослово. 2010. № 12.

Г. Ф. Семенюк

Бібліографічний опис:

Кочерга Іван Антонович / Г. Ф. Семенюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-1216>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).